

THE COMPOST COLLECTIVE

TE TARAMU MANIUA

TE AKAMATA'ANGA

Ākara'ia tēta'i ngā'i rā, no te vaō'o i ta'au taramu maniuā. Akano'o meitaki ia te reira ki runga i te enua kia ngōie ua te one i te tomo atu ki roto. Vao'o'ia te au ātava rikiriki ma te kore e rau aere i runga, ki raro rava i te tango, kia rauka i reira i te reva i te tomo atu ki roto.

EA'A TE KA KĀPITI IA ĀTU

Ko te au rau Matie (mata), e au apinga marū ua, oraora meitaki, ma'u'u, ma te ki i te rito nitrogen, mei te parākai, me kāre ra, meī te au 'unga matie tei pākoti'ia.

Ko te kara Paraoni ko te au apinga kara paraoni ravarai, te au mea pakakā e te tu ngaruaruā, mei te rau rakau i marere, te peapa e te paoke, te au apinga rāvenga rakau, te au pine rakau koko kai e te pine rakau kaikai a te Tinito (chopsticks), te varu rakau kare i ta vairākau'ia, me kare te matie marō i oti i te pakoti.

EA'A TE KĀ KORE E TAU KIA KĀPITI'IA ĀTU

Te ngāngāere kikino, te tūtae puakaoa e te ngiao (mako ua te maniva mei roto mai i te au animara kai rau e te ua rakau), te 'inu e tetai au tu vai ke atu, te au apinga aao ka pe ua, me kore ara tetai au tu kai maoa mei te varaoa, kiko manu mari ua te au kai tei ta vairakau'ia na mua ki te Bokashi.

EcoMatters

Kaipātiki Project
share in nature's revival

Auckland Council

Te Kaunihera o Tāmaki Makaurau

TE TARAMU MANIUA

AKAPAPA'ANGA E RUA APINGA NO TE MANIUA

No te mā'ani'anga manuia, kia kāiro kōpiti koe i ta'au au akapapa'anga Matie e te Paraoni, mei te tēnivitī rāi.

1. Ko te tūranga tano nō teia, e 30 patene o te au mea Matie, e 70 patene o te au mea Paraoni
2. Akamata'ia te akano'o'anga mei te tēnivitī rāi, e akano'o koe iā raro rava, ki te au mea Paraoni
3. E oti i reira, e o'ora meitaki āiteite koe i tēta'i akapapa'anga Matie. Kua kōpiki'ia teia e, ko te au mea akaki iā roto i te tēnivitī
4. E akapāpu koe e, kia āiteite te kiki o te akapapa'anga o te au mea Matie e tō te au akapapa'anga Paraoni o raro rava
5. Kāiro kōpiti'ia te nga akapapa'anga e rua nō te akaviviki i te tā'pe mē ko te reira tei anoano'ia
6. Tāpoki'ia mai tēta'i akapapa'anga paraoni āiteite ki tei anga takere'ia. Ko te tāpoki teia o te tēnivitī, ē na teia e akaiti i te aunga kino, e te arai i te au rango

KO TE RĀVENGA TE MANAMANATA

Ka riro te manuia ei apai mai i te au manu mei te kiore toka, kia kai i te reira, e pēra katoa oki, ei ngā'i akaruru'anga nō rātou. No reira, e mea tau i te apai i ta'au taramu manuia ki tēta'i ngā'i ke atu mei kona atu i to'ou ngutuare, kia riro oki tē reira ei pū'ere'ere no te au manu.

Me ka vai ua mai rāi teia au manu;

- e akapāpu meitaki koe e, te piri meitaki ra te tāpoki
- e vao'o koe i ta'au taramu manuia ki runga ake i tēta'i ngā'i niuniu vāea, e 10 cm ki te ope, ka tāmou ei koe kia mou meitaki
- opara'ia atu te niuniu vāea ki roto i te au ara matangi, ei ara arai, e ka rauka kia angiangi ia e te matangi.

TE AKAMEITAKI ATU ANGA I TE TŪRANGA O TA'AU MANIUA

E akaki ua rāi koe i te au tūranga o ta'au manuia, mei tei akaāri'ia atu i roto i te tūtū, inā ra, kia akama'ara ra koe e, kia tā'ma'u'u ua ia rāi te reira mei te kēke remu rāi. E pēra katoa, e pi ua rāi koe i teia ngā'i o te vairanga au apinga marō ki te vai, tāpoki katoa kia vai ua te ma'u'u ma te akapāpu koe e, e ma'ata katoa te reva e 'angi'angi ra takapini ma te nā roto i tē reira putunga i akaputu'ia.

Te reva

Te vai

Te au mea Matie

Te au mea Paraoni

Au mea Paraoni

Au mea Matie

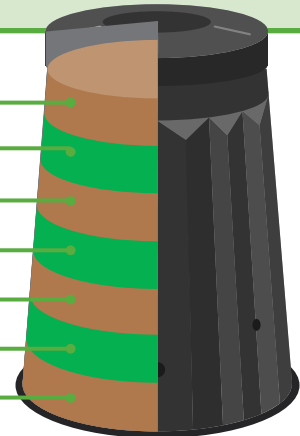
Au mea Paraoni

Au mea Matie

Au mea Paraoni

Au mea Matie

Au mea Paraoni

TUĀTAU O TE KOKOTI'ANGA

Kua tau te tuātau no te kokoti'anga me vene, me akakerekere e te pururu ua te manuia, e kāre e rauka ia koe i te kite takake i te au mea mua o roto i te reira. Mei te 6-8 marama teia i te tupu'anga.

Kokoti'ia te 1/3 i raro ake i te akaputu'anga o te manuia na roto i te apai ke atu'anga i te reira vairanga. E rave mai koe i te kōkai tanutani ma te akapae atu e 2/3 mei roto mai i te taramu manuia, ka akaoki akaou atu ei koe i te reira ki roto i te taramu. Ka riro teia i te vao'o atu i te au manuia tūranga meitaki tikāi, ki roto i ta'au ngā'i tanutani.

AU MANAKO TAUTURU

I te au atī'anga ravarāi, kia vai mānga ma'u'u ua rāi ta'au putunga manuia tāpe, auraka ra oki kia ma'u'u ma'ata rava no te mea, ka riro te reira i te arai i te aere'anga takapinipini o te matangi.

E tāori ua rāi koe ki tēta'i kōkai, i te akano'o'anga o runga i ta'au akaputu'anga manuia, ma te akapāpu ra ē, auraka koe e kāiro i te reira ki te pa'pa o raro rava o te manuia e akaputu'ia ra. Ka riro teia i te apai mai i te reva ei akameitaki i te au mea ōu, e ka riro te reira i te pāruru atu i te au manumanu kino.

Ka kitenā ia mai te manuia meitaki i raro rava i te reira putunga i muri ake i te 6-8 marama.

TO'OU ORA'ANGA MEITAKI MA TE MANAMANATA-KORE

Te kitea'ia nei ē, i tēta'i taime, tei roto i teia au manuia tēta'i au manumanu kino te ka akatupu i tēta'i au taime, te maki kino tei karanga ia ē, e Legionella. E mea tau kia a'aō va'i tāpoki koe i nga mata, e me kore ra, auraka koe e akaea i te ma'u'u me tē vera ra rāi te manuia.

E a'aō va'i rima ua rāi koe me raverave koe i te manuia ma te tāma katoa koe i to'ou rima me oti ta'au anga'anga i reira.

